

Türkmen halk matallary - 6

Category: Halk döredijiliği we rowaýatlar, Kitapcy
написано kitapcy | 22 января, 2025
Türkmen halk matallary - 6

VI. ÖÝ WE OŇA DEGIŞLI ZATLAR HAKYNDAKY MATALLAR

«Açyl-açyl» hyzmatkär,
«Ýapyl-ýapyl» hyzmatkär. (Gara öýüň serpigi)

Agaçdan bir tor etdim,
Bir-biriniň bendine Etden saýlap çüý etdim (Tärim)

Ala çebiş,
Dula ýapyş. (Gara öýüň götergi bagy)

Altmyş kempir ýer dişlär. (Gara öýüň tärimi)

Altyn apba,
Kümüş gupba,
Tes-tegelek,
Gara lapba. (Gara öý)

Aňry ýortar garaja at,
Bäri ýortar garaja at.
Kap dagynyň suwuny
Dannap içer garaja at. (Gara öýüň serpik bagy)

Apbas Apbasy götür,
Apbas oglunuň götür.
Ogly telpegni götür.
Telpegi galpagny götür. (Gara öýüň tärimleri, uklary, tüýnüğü, serpigi)

Arpyjak, kerpijek
Ýygnasaň, bir gujak. (Tärim)

Atasy oglunuň telpeginini geýip dur. (Gara öý, tüýnük)

Bäş at bir aty basyp dur. (Gara öýüň işigi)

Bir at aldyn heňňele,
Mündüm üstüne gommala. (Gara öýüň gamşy)

Bir at aldyn segsene,
Segsen ýerniň bagy bar.
Bir gulagy čürt kesik,
Bir gözü sümme sokur,
Bir gözünüň agy bar. (Gara öýüň ýüpi we olaňy)

Bir gapyda goşa eňsi . (Gabsa)

Biri hassa ýatyr,
Ikisi sorap otyr. (Bosaga, išik)

Bir tegelek telpegi,
Dört ýanynda gulpagy. (Gara öýüň serpigi we serpik bagy)

Biz-ä bildik bizzäni,
Ussalar ýasar çyzzany,
On batman köýnek-dyzzany ,
Ýarym batman telpegi bar. (Gara öýüň eşigi)

Bizi-bizi büzdüler,
Bizi ýüpe düzdüler,
Biz bir otagaly gyzdyk,
Otagamyzy üzdüler. (Öý gamşy)

Cyndym guş-a, cyndym guş,
Gaty ýere gondum guş,
Ganaty my ýaýdym guş. (Gara öý)

Dag üstünde dört çybyk,
Dördüsü-de deň çybyk. (Gara öýüň tüýnüğiniň çybyklary)

Daşdan görsem,
Gaba söwüt.
Ýanyna barsam,
Ýalmap ýuwut. (Gara öý)

Dolama-dolama donum bar,
Dolananyň dosty görüdi. (Düzi)

Dört ağaçdan derwezeli, Elli iki ýeriniň gabagy bar.
Kyrk sekiz ýerinden çüylengi,
Süýr başynyň tabagy bar. (Gara öý)

Dört dogam bar depämde,
Görünmeýär ýapamda. (Gara öýüň tüýnugi)

Dört dogan bir-birine bakyşar. (0tagyň burçlary)

Düýrülse – ýassyk,
Ýazylsa – don. (Gara oýüň gamşy)

Egilmezem, bükülmezem,
Hana salam bermezem. (Gapy)

Erkijigim, erkijigim,
Ýygyp düýrsem,
Bir gujagym. (Tärim)

Ertir açylar, aşsam ýapylar. (Gara öýüň serpigi)

Gapyrgadır, süňklüdir,
Daşy gaýym ýüplüdir,
Başynda gara telpek,
Üsti hem börüklidir. (Gara öý bilen serpigi)

Garry düýäm gaharda,
Burunlygy şäherde. (Gara öýüň serpigi)

Gider leglek,
Geler leglek.
Ýol üstünde
Durar leglek. (Gapy)

Güjügime «Ýit!» diýdim,
«Aşsam gelip ýat» diýdim. (Gara öýüň serpigi)
Hüpili jan hüpüli

Agzy gyzyl gapyly.

Segsen sekiz diregli,

Togsan dokuz gapyly. (Öý we onuň ugy, tärimi)

Iki uly öküz.

Dört kiçi öküz,

Janym biziň gara öküz. (Gara öýüň üzügi , durlugy , gara öý).

Iki ýatak ulaşar. (Üzük)

Kör düye öýüň daşyndan aýlanar. (Öýüň kölegesi)

Kyrk gysrak bir guýudan suw içer. (Gara öýüň uklary)

Onda boldum, o boldum,

Munda geldim, bu boldum,

Bili bagly gul boldum. (Öý gامشى)

Öý daşynda ýarty ýalak. (Öýüň kölegesi)

Öýümiziň üsti dört çybyk. (Serpigiň dört bagy)

Özi içerde, sakgaly daşarda. (Tamyň çykyp duran pürsi)

Pessejik dagdan ätlarler,

Gyş düşende ýatlarlar. (Germeç)

Sakar atym sarkyp dur,

Art aýagyn kakyp dur. (Işık, eňsi)

Tegelendi telpegi,

Dört ýanynda gulpagy. (Gara öýüň tüýnugi, serpik bagy)

Togalak dagyň başynda,

Dört çybygym oýnaýar. (Serpigiň dört bagy)

Top ýigidim gaýkaryp,

Gara dagy saklap dur.

Gara dagym gam iýmän,

Barysyny gorap dur. (Gara öýüň uklary, tüýnugi)

Ussalar ýasar tizden,
On batman köýnek-dyzzan,
Ýarym batman telpek bizden. (Gara öý)

Uzyn-uzyn uzanar,
Wagtal-wagtal bezener. (Gara öýüň tärimi)

Ýaltanýan-a turmaga,
Dört agajy germäge,
Guwanç ogly Gurban-a,
Gygryp çykdy asmana. (Gara öý)

Taýýarlan: Nury SEÝIDOW.

Halk döredijiliği we rowaýatlar